

ΑΦΑΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ:

ΕΝΝΟΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΩΝ

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΑΦΑΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ: ΕΝΝΟΙΑ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΩΝ

I. Έννοια - Χαρακτηριστικά

Η αφανής εταιρεία προβλέφθηκε για πρώτη φορά στο ν. 4072/2012 και ρυθμίζεται ειδικότερα στα **άρθρα 285-292** αυτού. Πρόκειται για προσωπική, αλλά «εσωτερική» εταιρεία (**άρθρο 287 ν. 4072/2012**), χωρίς νομική προσωπικότητα και χωρίς να προβλέπεται γι' αυτή η καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. Επιπλέον, είναι η εταιρεία, στην οποία οι εταιρικές πράξεις (εμπορικής φύσεως) διενεργούνται στο όνομα του «εμφανούς» εταίρου, για λογαριασμό όμως ενός ή περισσότερων «αφανών» εταίρων.

Συγκεκριμένα, με τη **σύμβαση της αφανούς εταιρείας**, ο ένας από τους εταίρους (εμφανής εταίρος) παραχωρεί σε άλλον ή άλλους εταίρους (αφανείς εταίρους) δικαίωμα συμμετοχής στα αποτελέσματα μιας ή περισσότερων εμπορικών πράξεων ή εμπορικής επιχείρησης, που διενεργεί στο όνομά του, αλλά προς το κοινό συμφέρον των εταίρων. Οι όροι της εταιρικής συμφωνίας αποδεικνύονται μόνο με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών. Για τη συμφωνία αυτή εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 393

ΚΠολΔ, ήτοι το περιεχόμενο αυτής δεν μπορεί να αμφισβητηθεί με μάρτυρες. Στην αφανή εταιρεία εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για την εταιρεία, εκτός από εκείνες που δεν συμβιβάζονται με τη φύση αυτής, δεν εφαρμόζεται, δηλαδή, το άρθρο 759 ΑΚ για την ευθύνη των εταίρων απέναντι σε τρίτους (άρθρο 285 ν. 4072/2012).¹

Περαιτέρω, η **αφανής εταιρεία μπορεί να έχει έναν ή περισσότερους αφανείς εταίρους, οι σχέσεις των οποίων ορίζονται από την εταιρική σύμβαση και τις διατάξεις του ΑΚ. Αντίθετα, δεν νοείται αφανής εταιρία με περισσότερους εμφανείς εταίρους.** Σε μια τέτοια περίπτωση (α) είτε θα υπάρχουν στην πραγματικότητα περισσότερες παράλληλες αφανείς εταιρίες, (β) είτε θα πρόκειται για μια αδημοσίευτη «εν τοις πράγμασι» εταιρία μεταξύ των περισσότερων «εμφανών» εταίρων, διεπόμενη από το δίκαιο της ομόρρυθμης εταιρίας, με συμμετοχή των αφανών στην κοινή επιχείρηση των εμφανών, διεπόμενη αναλογικά από το δίκαιο της αφανούς εταιρίας.²

II. Υποχρεώσεις και δικαιώματα εταίρων

Αφανής εταίρος

- Ο αφανής εταίρος καταβάλλει την εισφορά του στον εμφανή εταίρο. Το αντικείμενο της εισφοράς μεταβιβάζεται στον εμφανή εταίρο, εν όλω ή εν μέρει, ή παραχωρείται κατά χρήση (**άρθρο 286 ν. 4072/2012**).
- Ο αφανής εταίρος συμμετέχει στα κέρδη της εταιρείας κατά το ποσοστό ή το ποσό που έχει συμφωνηθεί στην εταιρική σύμβαση, άλλως εφαρμόζεται το άρθρο 763 του Αστικού Κώδικα (**άρθρο 289 παρ. 1 ν. 4072/2012**).
- Αν δεν ορίζεται διαφορετικά, ο αφανής εταίρος μετέχει στις ζημίες που προκύπτουν κατά το ίδιο ποσοστό με τα κέρδη. Μπορεί να συμφωνηθεί ότι η συμμετοχή του στις ζημίες δεν υπερβαίνει την αξία της εισφοράς του (**άρθρο 289 παρ. 2 ν. 4072/2012**).
- Ο αφανής εταίρος δεν υποχρεούται να επιστρέψει τα κέρδη που έλαβε σε προγενέστερες χρήσεις λόγω ζημιών μεταγενέστερων χρήσεων (**άρθρο 289 παρ. 4 ν. 4072/2012**).

¹ Οι ρυθμίσεις του νόμου για την αφανή εταιρία αποτελούν ενδοτικό δίκαιο.

² Βλ. Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4072/2012.

- Με την εταιρική σύμβαση ορίζονται τα δικαιώματα ελέγχου του αφανούς εταίρου σε σχέση με τις πράξεις ή την επιχείρηση, που αποτελούν αντικείμενο της αφανούς εταιρείας. Το δικαίωμα που αναφέρεται στο άρθρο 755 του Αστικού Κώδικα αφορά μόνο τα βιβλία και έγγραφα του εμφανούς εταίρου που έχουν σχέση με τις παραπάνω πράξεις ή την επιχείρηση (**άρθρο 290 ν. 4072/2012**).
- Σε περίπτωση πτώχευσης του εμφανούς εταίρου, ο αφανής εταίρος μπορεί να αναγγελθεί ως πτωχευτικός πιστωτής για την καταβληθείσα εισφορά του και το υπόλοιπο των κερδών, που προκύπτουν από τη διαχείριση της αφανούς εταιρείας. Αν ο αφανής εταίρος δεν κατέβαλε την εισφορά του, οφείλει να την καταβάλει στην πτωχευτική περιουσία, στο μέτρο που απαιτείται για την κάλυψη της ζημίας που του αναλογεί. Καταβολή της εισφοράς που συνίσταται σε εργασία ή σε χρήση πράγματος δεν απαιτείται (**άρθρο 292 ν. 4072/2012**).

Εμφανής εταίρος

- Οι τρίτοι αποκτούν δικαιώματα και αναλαμβάνουν υποχρεώσεις μόνον έναντι του εμφανούς εταίρου (**άρθρο 287 ν. 4072/2012**).
- Τη διαχείριση της αφανούς εταιρείας ασκεί ο εμφανής εταίρος (**άρθρο 288 παρ. 1 ν. 4072/2012**).
- Τα αποκτώμενα από τη διαχείριση της εταιρείας ανήκουν στον εμφανή εταίρο (**άρθρο 288 παρ. 2 ν. 4072/2012**).
- Στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους ή στο χρόνο που έχουν συμφωνήσει τα μέρη, καθώς και σε περίπτωση λύσης της εταιρείας, ο εμφανής εταίρος έχει υποχρέωση να λογοδοτήσει και να καταβάλει τα αναλογούντα κέρδη στον αφανή εταίρο. Δεν αποκλείεται να συμφωνηθεί η καταβολή κερδών στον αφανή εταίρο και κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ιδίως κατά την ολοκλήρωση κάποιας πράξης ή επιχειρηματικής δράσης (**άρθρο 289 παρ. 3 ν. 4072/2012**).

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.